

HANDICAP TILGÆNGELIGHED I JOBCENTER KØBENHAVN OPFØLGNINGSRAPPORT

HANDICAP TILGÆNGELIGHED I JOBCENTER KØBENHAVN OPFØLGNINGSRAPPORT

KØBENHAVNS KOMMUNE

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. INDLEDNING	7
2. JOBCENTER KØBENHAVN SKELBÆKGADE	8
AD RAPPORTENS PUNKT 5.2 BEREDSKABSPLAN	8
AD RAPPORTENS PUNKT 5.3. HANDICAPPARKERING	9
AD RAPPORTENS PUNKT 5.4 INDGANGSPARTIET	11
AD RAPPORTENS PUNKT 5.5.2 CAFEOMRÅDET	13
AD RAPPORTENS PUNKT 5.5.4 BAGGÅRDEN	14
AD RAPPORTENS PUNKT 5.6 COMPUTERRUM	15
AD RAPPORTENS PUNKT 5.7 HANDICAPTOILET	15
AD RAPPORTENS PUNKT 5.9 ADGANG TIL MØDELOKALERNE PÅ 4. SAL	15
AD RAPPORTENS PUNKT 5.10.1 UD-INDGANG TIL TRAPPE- OPGANG/GANGAREALET	16
AD RAPPORTENS PKT 5.11.1 GANGAREALET/UD-INDGANG TIL TRAPPEOPGANG	16
AD RAPPORTENS PUNKT 5.12.1 GANGAREALET/ UD-INDGANG TIL TRAPPE- OPGANG	17
AD RAPPORTENS PUNKT 5.11.2 TRAPPEOPGANGEN	17
3. JOBCENTER KØBENHAVN NYROPSGADE	19
AD RAPPORTENS PUNKT 6.2 HANDICAPPARKERING	19
AD RAPPORTENS PUNKT 6.3 INDGANGSPARTIET VED NYROPSGADE 41 A	19
AD RAPPORTENS PUNKT 6.8 GANGAREAL	21
AD RAPPORTENS PUNKT 6.9 HANDICAPTOILET	22
AD RAPPORTENS PUNKT 6.10 INDGAGNSPARTIET NR. 43	22
4. JOBCENTER KØBENHAVN MUSVÅGEVEJ	24
AD RAPPORTENS PUNKT 7.3.2 RAMPE TIL JOBCENTRET	24
AD RAPPORTENS PUNKT 7.5.4 VENTEFACILITETER	25
AD RAPPORTENS PUNKT 7.6 HANDICAPTOILET	25
BILAG	27
BORGERRÅDGIVERENS KRITIKSKALA	27
RETSKILDER OG ØVRIGT BEDØMMELSESGRUNDLAG	28

I. INDLEDNING

Denne rapport indeholder Borgerrådgiverens opfølgning på den endelige rapport af 10. september 2008 om handicaptilgængelighed i Jobcenter København Skelbækgade, Nyropsgade og Musvågevej under Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen.

Inspektionen fandt sted den 10. maj 2007, og den foreløbige udgave af rapporten blev sendt til forvaltningen med henblik på eventuelle bemærkninger til rapportens faktuelle oplysninger ved Borgerrådgiverens brev af 11. juni 2008.

Forvaltningen fremsendte sine bemærkninger ved brev af 10. juli 2008, og den 10. september 2008 fremsendte jeg den endelige udgave af rapporten til forvaltningen.

Den endelige rapport gav mig anledning til at fremkomme med anbefalinger og henstillinger, og jeg bad derfor om forvaltningens tilbagemelding på, hvad mine anbefalinger og henstillinger gav forvaltningen anledning til.

Borgerrådgiveren modtog den 14. november 2008 et udateret brev fra Jobcenter København, Nyropsgade med tilbagemeldinger på, hvad Borgerrådgiverens anbefalinger og henstillinger gav anledning til for så vidt angår dette jobcenter.

Borgerrådgiveren erindrede de øvrige to jobcentre om svar, på hvad tilbagemeldingerne gav anledning til, adskillige gange både skriftlige og mundtligt. Den første tilbagemelding fra forvaltningen vedrørende disse jobcentre blev fremsendt med e-mail den 7. april 2011. Brevdatoen på det da fremsendte brev er ikke fikseret, hvorfor der henvises til datoen for den e-mail, brevet blev fremsendt med. Den 12. april 2011 modtog Borgerrådgiveren endnu en tilbagemelding, som dog i sin udformning var så udetaljeret, at det ikke nærmere kunne identificeres, hvad tilbagemeldingen konkret angik. Borgerrådgiveren modtog ved e-mail af 23. august 2011 de seneste bemærkninger til den endelige rapport fra forvaltningen, brevet var udateret, hvorfor der henviser til datoen for den e-mail, brevet blev fremsendt med. Ved e-mail af 29. februar 2012 modtog Borgerrådgiveren den reviderede beredskabsplan fra 2008.

Jeg finder det stærkt kritisabelt, at forvaltningen samlet set har været 3½ år om at besvare min anmodning om at blive underrettet om, hvad mine anbefalinger og henstillinger gav anledning til. Jeg bemærker, at sikkerhedsmæssige hensyn ligger til grund for indtil flere af mine henstillinger, og at flere forhold endnu ikke er løst.

Borgerrådgiveren den 4. juni 2012

Johan Busse
Borgerrådgiver

2. JOBCENTER KØBENHAVN SKELBÆKGADE

AD RAPPORTENS PUNKT 5.2 BEREDSKABSPLAN

I den endelige rapport om handicaptilgængelighed i Jobcenter København af 10. september 2008 anførte jeg blandt andet følgende:

“Det blev endvidere oplyst, at jobcentret havde iværksat udviklingen af en general beredskabsplan i tilfælde af en nødsituation, som endvidere skulle indeholde metode og ansvar for evakueringen af eventuelle handicappede personer, som måtte befinde sig i bygningen i et sådan tilfælde.

Jeg beder om at blive underrettet om status på udarbejdelsen af beredskabsplanen og om det nærmere indhold af planen.”

Forvaltningen har ved brev fremsendt med e-mail den 7. april 2011 blandt andet anført følgende:

”Der er i samarbejde med Københavns Brandvæsen udarbejdet en revideret beredskabsplan for bygningen. Forvaltningen fremsender gerne, hvis det ønskes, eksemplar af planen.”

Den reviderede beredskabsplan består af intern evakueringsplan, beredskabsmappe, og oplysninger om hjertestarter. Alle informationer er tilgængelige på følgende hjemmeside:

<http://bifportal/bif/centernettet/jks/Sider/Brand%20og%20beredskab.aspx>

Det fremgår blandt andet af den interne evakueringsplan, at:

“Når brandalarmen lyder:

- ...
- Hvis der er borgere i kørestol, skal disse bringes til den fjerneste trappe i forhold til brandstedet, her bliver der en person (lokal hjælperøgdykker) ved den/de pågældende indtil brandvæsnet kommer frem. (husk at få kommunikeret besked til brandvæsnet om placeringen).
- ...”

Københavns Brandvæsens har som rådgiver for jobcentret udarbejdet beredskabsmappen med ikke bindende anbefalinger til jobcentret, mappen er tilgængelig på den ovenfor angivne hjemmeside. I afsnittet om brand og evakueringsinstruks, side 22, står følgende om evakuering:

“Personalet forestår evakueringen.”

Jeg har noteret mig, at der er udarbejdet en evakueringsplan, ligesom jeg har noteret mig, at evakueringsplanen beskriver metode og ansvar for evakuering af kørestolsbrugere fra et sted til et andet inde i bygningen.

Brandberedskab og evakuering forudsætter faglig indsigt, jeg som Borgerrådgiver ikke besidder, hvorfor jeg ikke udtaler mig om det konkrete indhold af planen.

Den sproglige udformning af den reviderede beredskabsplan kan imidlertid efterlade tvivl om, hvem der har ansvaret for at evakuere kørestolsbrugere ud af bygningen, idet evakueringsplanen kan give det indtryk, at brandvæsnet evakuerer kørestolsbrugere, mens beredskabsmappen kan give det indtryk, at evakuering af kørestolsbrugere forestås af personalet på jobcentret.

Herudover kan evakueringsplanens formuleringer opfattes således, at der ikke er taget højde for situationer, hvor ophold inde i bygningen ikke er mulig på grund af brand, ligesom planen kan fremstå som om, der ikke er taget højde for bevægelses- og synshandicappede og andre handicappede med nedsat evne til at orientere eller bevæge sig i en beredskabssituation, men at der alene er taget højde for kørestolsbrugere.

Det er min opfattelse, at evakueringsplanen mere hensigtsmæssigt kunne præcisere ansvaret for evakueringen og omfatte situationer, hvor ophold inde i bygningen ikke er mulig, ligesom den med fordel kan omfatte personer med handicap generelt og ikke alene kørestolsbrugere.

Jeg henstiller derfor til jobcentret at overveje mulighederne for at præcisere evakueringsplanen med hensyn til ansvar, situationer og målgrupper.

Jeg beder om underretning om, hvad mine henstillinger giver anledning til.

AD RAPPORTENS PUNKT 5.3. HANDICAPPARKERING

I den endelige rapport om handicaptilgængelighed i Jobcenter København anførte jeg blandt andet følgende:

”Jobcenter København, Skelbækgade har tilknyttet en handicapparkeringsplads. Handicapparkeringspladsen er anlagt af Teknik- og Miljøforvaltningen. Handicappladsen er etableret som en enkeltstående parkeringsplads og er placeret i højre side (i kørselsretningen) af vejbanen langs fortovet. Handicappladsen er ikke markeret med skiltning. Jobcentret oplyste, at skiltning var bestilt, og at der var ansøgt om etablering af yderligere to handicapparkeringspladser, og at jobcentret afventede et svar på ansøgningen.

Handicapparkeringspladsen blev opmålt til 6 meter i længden og 2 meter i bredden. Kantstenen til fortovet blev målt til 15 centimeter i højden. En rampe fra vejbanen til fortovet er placeret ca. 3 meter fra handicapparkeringspladsen.

BR 2008 pkt. 2.6.2, stk. 3, og BR 1995 pkt. 2.6.2, stk. 3, indeholder ikke krav til uformningen af en handicapparkeringsplads. Af BR 1995, som var gældende på tidspunktet for etableringen af jobcentret, fremgår, at et passende antal parkeringspladser skal udformes, så de kan anvendes af personer med handicap jf. BR 1995 pkt. 2.6.2, stk. 3.

Statens Byggeforskningsinstitut anbefaler i overensstemmelse med DS 3028:2001, pkt. 4.1, at handicapparkeringspladser måler mindst 3,5 meter i bredden og 5 meter i længden. Den normale bredde på en parkeringsplads er til sammenligning normalt 2,5 meter. Gangsti og lignende kan indgå som det ekstra areal (1 meter), hvis dette er plant og i samme niveau som parkeringsarealet. For parkeringspladser for kassevogne anbefales 4,5 meter i bredden og 8 meter i længden. Det fremgår endvidere af DS 3028:2001 pkt. 4.1, at skiltningen skal være tydelig, og at den ideelle placering af en handicapparkeringsplads er højst 30 meter inden for gangafstand til indgangspartiet.

Parkeringspladsen opfylder derved ikke anbefalingen i DS 3028:2001 pkt. 4.1, for så vidt angår parkeringspladsens bredde. Den manglende skiltning er heller ikke i overensstemmelse med anbefalingen i standarden. Jeg har noteret mig, at skiltning er bestilt og foretager derfor ikke yderligere for så vidt angår dette forhold.

Jeg bemærker til handicapparkeringspladsens bredde, at fortovet og parkeringspladsen er adskilt af en kantsten med en niveauforskel på 15 cm, hvilket vanskeliggør udnyttelsen af fortovsarealet som ind- og udstigningsmulighed jf. retningslinjerne i DS:3028:2001 pkt. 4.1. Jeg bemærker endvidere, at handicapparkeringspladsen har en isoleret placering langs kørebanen, hvilket vanskeliggør en udnyttelse af ind- og udstigningsmulighederne fra førersiden, når bilen er

parkeret i kørselsretningen, idet udstigningen herved sker på kørebanen. Jeg finder på dette grundlag, at placeringen af handicapparkeringspladsen er uheldig og anbefaler, at jobcentret i forbindelse med den igangværende ansøgningsprocedure og resultatet heraf overvejer en samlet plan for placeringen af handicappladserne, herunder genovervejer placeringen af den eksisterende handicapparkeringsplads.

Af BR 2008 pkt. 3.2.2, stk. 2, fremgår bl.a. følgende om udførelse af ramper:

'Ramper må ikke udføres med en større hældning end 1:20 (50 mm pr. m) [hvilket svarer til en hældningsprocent på 5 %, min tilføjelse], og der skal være en vandret plads på mindst 1,3 m x 1,3 m for hver ende af rampen. Ramper, der udligner højdeforskelle på mere end 0,6 m, skal desuden forsynes med vandret repos for hver 0,6 m stigning.'

Reglerne i BR 1995 er enslydende med BR 2008 på dette punkt jf. BR 1995 kapitel 4.2.2, stk. 1-4.

Rampen, der udligner niveauforskellen fra vejbanen (parkeringspladsen) til fortovet (15 cm), er meget stejl. Rampens hældningsgrad overholder ikke kravet til en hældningsgrad på 5 % jf. kravet i BR 1995. Det er min opfattelse, at rampens stejlhed betyder, at kørestolsbrugere kan have vanskeligheder ved selv at forcere rampen, hvilket jeg finder beklageligt. Jeg bemærker hertil, at hvis en kørestolsbruger ankommer til parkeringspladsen og ikke kan benytte rampen, vil vedkommende være henvist til at køre et forholdsvis langt stykke vej på den befærdede kørebane for at komme til en anden rampe.

Såfremt den eksisterende handicapparkeringsplads opretholdes, henstiller jeg til jobcentret om at sikre, at rampens hældningsgrad mindskes.

Jeg beder om at blive underrettet om, hvad min anbefaling og henstilling giver anledning til samt udfaldet af jobcentrets ansøgning om etablering af yderligere handicapparkeringspladser og skiltning.

Jeg har ingen yderligere bemærkninger til den etablerede handicapparkeringsplads."

Forvaltningen har ved brev fremsendt med e-mail den 7. april 2011 blandt andet anført følgende:

"Beskæftigelsesforvaltningen har, i overensstemmelse med den Handicappolitik, der blev vedtaget af Beskæftigelses- og Integrationsudvalget i januar 2009, ved istandsættelser eller som separate tiltag i stor udstrækning efterlevet henvisningerne i Borgerrådgiverens rapport om handicaptilgængeligheden i de 3 jobcentre.

Af nedenstående fremgår de konkrete tiltag forvaltningen har iværksat i forhold til de enkelte punkter i rapporten.

Der er februar 2011 vedtaget en ny handicappolitik for kommunen. I forbindelse med denne har Beskæftigelses- og Integrationsudvalget den 14. marts 2011 vedtaget en handleplan med henblik på implementering af politikens målsætninger.

Af handleplanen fremgår under temaet tilgængelighed:

Alle borgere med funktionsnedsættelser skal kunne anvende forvaltningens tilbud i jobcentre og beskæftigelsescentre. Der skal være fysiske adgangsforhold, som gør det muligt at anvende tilbuddet.

Foruden fysisk tilgængelighed skal arbejdsgange, viden og holdninger udvikles, således at borgere med funktionsnedsættelser ikke møder barrierer, så de af disse grunde ikke kan modtage tilbuddet på lige fod med alle andre borgere.

Desuden fremgår det af planen:

Forvaltningen skal påse, at tilgængeligheden hos bl.a. de eksterne leverandører og andre, der indgår i forvaltningens indsats, opfylder de samme krav til tilgængelighed som kommunen.

Med henblik på at opfylde planen vil Beskæftigelsesforvaltningen iværksætte en undersøgelse af handicaptilgængeligheden i alle centre gennem anvendelse af samme metode som Københavns Ejendomme tidligere har gennemført i en stikprøvevis undersøgelse i hele kommunen.

Forvaltningen vil også i fremtiden i forbindelse med istandsættelser fortsat søge at tilgodese, at forvaltningens borgerrettede tilbud opfylder krav og henstillinger om tilgængeligheden for alle grupper af borgere med varige funktionsnedsættelser. Forvaltningen vil ligeledes søge at sikre, at medarbejdere med funktionsnedsættelser ikke møder barrierer.

...

Handicapparkeringen, jf. rapportens side 17, er anlagt af Teknik og Miljøforvaltningen og er markeret tydeligt med skiltning. Bredden på parkerings-pladsen kan af hensyn til trafikken på vejen ikke udvides. Forvaltningen mener ikke, at det er et problem, at rampen mellem vej og fortov ligger lidt forskudt i forhold til parkeringspladsen.”

I forbindelse med udarbejdelsen af den foreløbige rapport om handicaptilgængelighed, fremsendte forvaltningen bemærkninger ved brev af 10. juli 2008, hvor forvaltningen blandt andet anførte følgende:

”Der er aftalt årlige gennemgange af Jobcenter København, Skelbækgades lokaler, hvor udlejers arkitekt forestår arbejdet. I forbindelse med det forestående gennemsyn vil de mangler, som fremgår af Borgerrådgiverens rapport blive påpeget. Gennemsynet forventes gennemført inden udgangen af august.”

Jeg fastholder min opfattelse af handicapparkeringen som gengivet ovenfor. Jeg finder forvaltningens opfølgning på dette punkt for overordentligt utilfredsstillende. Jeg kan naturligvis ikke være enig med forvaltningen i, at det er uproblematisk, at kørestolsbrugere er henvist til at bevæge sig ude på selve kørebanen for at komme frem til en rampe, de kan benytte, hvorfor jeg også fastholder mine betragtninger herom.

Jeg har noteret mig, at forvaltningen gennemfører årlige eftersyn af handicaptilgængeligheden i jobcentret, herunder en gennemgang af forhold, jeg har påpeget i forbindelse med min inspektion. Jeg har endvidere noteret mig, at forvaltningen vil undersøge handicaptilgængeligheden i lyset af den nye handicappolitik.

Jeg går ud fra, at forvaltningen her inddrager overvejelser om, hvad min anbefaling om at overveje en samlet plan for handicapparkeringspladser giver anledning til, og hvad min henstilling, om at sikre at hældningsgraden på rampen fra vejbanen til fortov mindskes, giver anledning til.

Jeg beder om underretning om, hvad min anbefaling og min henstilling giver anledning til.

Jeg beder forvaltningen om at fremsende gennemførte undersøgelser af handicaptilgængeligheden i alle centre, jf. det ovenfor anførte om forvaltningens initiativer.

AD RAPPORTENS PUNKT 5.4 INDGANGSPARTIET

I den endelige rapport om handicaptilgængelighed i Jobcenter København anførte jeg blandt andet følgende:

“Ved indgangspartiet til jobcentret er etableret en rampe.

Af BR 2008 pkt. 3.2.2, stk. 2, fremgår bl.a. følgende om udførelse af ramper:

'Ramper må ikke udføres med en større hældning end 1:20 (50 mm pr. m) [hvilket svarer til en hældningsprocent på 5 %, min tilføjelse], og der skal være en vandret plads på mindst 1,3 m x 1,3 m for hver ende af rampen. Ramper, der udligner højdeforskelle på mere end 0,6 m, skal desuden forsynes med vandret repos for hver 0,6 m stigning.'

Ramper skal endvidere forsynes med værn og håndlister.

Af BR 2008 pkt. 3.2.3, stk. 1, fremgår blandt andet følgende vedrørende etablering af værn og håndlister:

'Gange, trapper og ramper i fælles udgangsveje..., udvendige trapper samt andre hævede opholdsarealer skal under hensyn til bygningens anvendelse sikres med værn og forsynes med håndlister. Håndlister skal være nemme at gribe om og holde fast i'.

Af vejledningen til bestemmelsen fremgår blandt andet, at håndlister bør føres ubrudt forbi repos og afsluttes vandret.

Reglerne i BR 1995 er enslydende med BR 2008 på dette punkt jf. BR 1995 kapitel 4.2.2, stk. 1-4.

...

Der er imidlertid ikke etableret værn eller en håndliste forbi reposen som anbefalet i vejledningen til BR 2008 pkt. 3.2.3, stk. 1 (BR 1995 kapitel 4.2.2, stk. 1-4.)

Kørestolsbrugere er således ikke afskærmet mod risikoen for at køre ud over kanten af reposen. Den uafskærmede repos befinder sig lige ud for ind- og udgangspartiet, og reposen er ikke markeret med en kontrast-farve der klart adskiller sig fra fortovet nedenfor.

Kombinationen af reposens position og fraværet af et værn og kontrastfarve indebærer efter min opfattelse et sikkerhedsmæssigt problem for kørestolsbrugere og svagsynede.

Jeg henstiller derfor til jobcentret at sikre reposen i så henseende. Det er min anbefaling, at værnet føres helt hen fra rampen til reposens afslutning. Jeg beder om, underretning om hvad min henstilling giver anledning til.

Den trinvis niveauforskel fra repos til fortov blev målt til 18 cm.

Trinets niveauforskel på 18 cm giver mig ikke anledning til bemærkninger. Jeg bemærker hertil, at den opmålte trindhøjde på 18 cm er i overensstemmelse med det krav, som BR 2008 3.2.2 stk. 4 (BR 1995 kapitel 4.2.3 stk. 3) i øvrigt stiller til maksimumhøjden for et trappetrin for trapper i fællesadgangsveje.

Efter etablering af værn, jf. min henstilling ovenfor, vil der være et trin til højre for udgangen.

Niveauforskellen på dette trin er ikke markeret med en kontrastfarve/markering, hvilket efter min opfattelse udgør en sikkerhedsrisiko for svagsynede. Jeg henstiller til jobcentret om at markere trinnet med kontrastfarve. Jeg beder om underretning om, hvad min henstilling giver anledning til.

Indgangsdøren har en skydedør med automatisk åbne/lukke-funktion styret af en censor. Det blev ved langsommelig gennemgang konstateret, at skydedøren lukkede, således at gennemgangen blev hindret.

Det er min opfattelse, at indgangsdørens nuværende åbne/lukke-funktion derved kan være et problem for entrerende personer med nedsat gangfunktion, idet de pågældende personer ved gennemgang kan risikere at blive skubbet eller sidde fastklemt i indgangspartiet/skydedøren. Jeg henstiller til, at jobcentret justerer censorerne i indgangsdøren, således at en mere langsommelig

gennemgang muliggøres. Jeg beder jobcentret om en underretning om, hvad min henstilling giver anledning til.”

Forvaltningen har ved brev fremsendt med e-mail den 7. april 2011 blandt andet anført følgende:

”Forvaltningen er enig i, at den eksisterende afskærmning fra rampen ikke er helt hensigtsmæssig, men en videreførelse af afskærmningen vil af hensyn til den almindelige indgang til modtagelsen ikke være muligt at etablere. Forvaltningen vil forsøge gennem afmærkningerne at øge synligheden af niveauforskellen. Der har i øvrigt ikke været uheld eller klager over forholdene.”

Ved e-mail af 23. august 2011 supplerede forvaltningen med følgende bemærkninger:

*”Censorer i indgangspartiet i Skelbækgade.
...
Censorene i skydedørende virker perfekt i dag.”*

Jeg har noteret mig, at forvaltningen er enig med mig i, at afskærmningen ikke er hensigtsmæssig.

Jeg bemærker, at henstillingen om at sikre reposen angår et sikkerhedsmæssigt problem. Jeg påpegede sikkerhedsrisikoen i forbindelse med inspektionen den 10. maj 2007 og fremsatte formel henstilling om at afhjælpe forholdene ved rapport af 10. september 2008.

Jeg finder det stærkt kritisabelt, at forvaltningen først den 7. april 2011 - næsten fire år senere - vil tage initiativ til at forsøge gennem afmærkningerne at øge synligheden af niveauforskellen. Jeg er i øvrigt enig i, at ind- og udgang vil blive besværliggjort ved at sikre reposen med afskærmning, men jeg er uforstående over for forvaltningens vurdering af, at denne løsning ikke vil være mulig at etablere af hensyn til den almindelige indgang.

Under hensyn til sikkerheden og mine bemærkninger ovenfor vil jeg underrette Beskæftigelses- og Integrationsudvalget om forløbet og om, at forvaltningen ikke har fulgt min henstilling. Jeg henviser til § 18 i vedtægt for Borgerrådgiveren, hvorefter jeg kan orientere Borgerrådgiverudvalget, det respektive stående udvalg eller Borgerrepræsentationen om de af mine henstillinger, der ikke bliver fulgt.

Jeg forstår på forvaltningens bemærkninger, at censorerne virker perfekt, og jeg går ud fra, at forvaltningen dermed mener, at langsommelig gennemgang er muliggjort.

Jeg foretager ikke yderligere for så vidt angår dette forhold.

AD RAPPORTENS PUNKT 5.5.2 CAFEOMRÅDET

I den endelig rapport om handicaptilgængelighed i Jobcenter København anførte jeg blandt andet følgende:

”Cafeområdet benyttes af ventende brugere af jobcentret.

...

Jeg bemærkede endvidere, at ingen af stolene er udstyret med en armstøtte/armlæn. Det er min vurdering, at de nuværende siddefaciliteter derved ikke tager et tilstrækkeligt hensyn til personer med armhandicap eller lignende, som i en siddende hvileposition kan have brug for et armlæn som støtte. Jeg henstiller til at jobcentret på baggrund af ovennævnte hensyn overvejer, om de nuværende siddefaciliteter skal suppleres. Jeg beder om underretning om, hvad min henstilling giver anledning til.”

Forvaltningen har ved brev fremsendt med e-mail den 7. april 2011 blandt andet anført følgende:

”Centret har ændret på møbleringen, så der er blevet mere plads mellem bordene, ligesom der nu er stole med armlæn.”

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager ikke yderligere for så vidt angår dette forhold.

AD RAPPORTENS PUNKT 5.5.4 BAGGÅRDEN

I den endelig rapport om handicaptilgængelighed i Jobcenter København anførte jeg blandt andet følgende:

“Fra baggården er der adgang til jobcentret via en rampe.

Rampen måler 7,6 meter i længden og 1,19 meter i højden, hvilket giver en hældningsprocent på 15,7 %. Rampen er ikke afskærmet af et værn.

Rampen opfylder derved ikke det 5 % hældningskrav, som er anført i BR 2008 pkt. 3.2.2, stk. 2 (1995 kapitel 4.2.2 stk. 4), hvis indhold er gengivet i afsnit 5.4. Rampen mangler endvidere et værn til afskærmning jf. BR 2008 3.2.3, stk. 1 (BR 1995 kapitel 4.2.2, stk. 5).

Rampen hidrører fra bygningens tidligere brug som erhvervsejendom og anvendes efter det oplyste ikke af jobcentrets besøgende. Dertil kommer, at rampen efter det oplyste må være opført før BR 1995 trådte i kraft.

Jeg foretager mig derfor ikke andet end at påpege dette forhold for så vidt angår rampens hældningsprocent. Jeg går ud fra, at jobcentret vil være opmærksom på reglerne i BR 2008 og DS 3028:2001 i forbindelse med en eventuel kommende reovering/ombygning af rampen.

Jeg må imidlertid konstatere, at det er muligt for besøgende at skaffe sig adgang til rampen, hvilket udgør en sikkerhedsrisiko.

Set i lyset af reposens højde (1.19 m) og rampens stejlhed (hældningsprocent på 15,7 pct.) henstiller jeg til jobcentret om at overveje enten opsætningen af en afskærmning i overensstemmelse BR 2008 pkt. 3.2.3, stk. 1. (BR 1995 pkt. 4.2.2., stk. 5) til hindring af faldulykker eller så vidt muligt sikrer rampen imod uvedkommende brug. Jeg beder om en orientering om, hvad min henstilling giver anledning til.”

Forvaltningen har ved brev fremsendt med e-mail den 7. april 2011 blandt andet anført følgende:

”Forvaltningen er enig i, at rampen ikke lever op til kravene, hvorfor den ikke anvendes af borgere. Der er overvejelser om at få ejendommen til helt at fjerne rampen og erstatte den med en lift, primært til brug for varetransport.”

Jeg har noteret mig, at forvaltningen er enig med mig i, at rampen ikke lever op til kravene, og at der er overvejelser om at få ejendommen til at fjerne rampen. Det fremgår ikke, hvad disse overvejelser har givet anledning til, og jeg må derfor opfatte det anførte således, at der ingen initiativer er taget i retning af at afskærme rampen eller sikre den imod uvedkommendes brug.

Jeg bemærker, at henstillingen om at sikre rampen angår et sikkerhedsmæssigt problem, jf. også det som er anført ovenfor om at sikre reposen med afskærmning under punkt 5.4.

Jeg påpegede sikkerhedsrisikoen i forbindelse med inspektionen den 10. maj 2007 og fremsatte formel henstilling om at afhjælpe forholdene ved rapport af 10. september 2008.

Jeg finder det stærkt kritisabelt, at forvaltningen ikke har taget initiativer til at sikre rampen afskærmning eller sikre den mod uvedkommendes brug.

Under hensyn til sikkerheden og mine bemærkninger ovenfor vil jeg underrette Beskæftigelses- og Integrationsudvalget om forløbet og om, at forvaltningen ikke har fulgt min henstilling. Jeg henviser til § 18 i vedtægt for Borgerrådgiveren, hvorefter jeg kan orientere Borgerrådgiverudvalget, det respektive stående udvalg eller Borgerrepræsentationen om de af mine henstillinger, der ikke bliver fulgt.

AD RAPPORTENS PUNKT 5.6 COMPUTERRUM

I den endelige rapport om handicaptilgængelighed i Jobcenter København anførte jeg blandt andet følgende:

“Gulv- og trappebelægningen i henholdsvis computer- og gangrum er ens. Jeg bemærkede i den forbindelse, at set fra gangarealet kan det 2 trins-niveauforskel mellem gangareal og computerrummet derfor være vanskelig at bemærke for personer, der fra gangarealet søger mod computerrummet. Det er min opfattelse, at dette særligt kan være tilfældet for personer med nedsat synsevne.

Jeg finder på den baggrund den manglende kontrastfarvemarkering uhensigtsmæssig, og jeg henstiller til at jobcentret markerer trappetrinene efter anvisningerne i BR 2008 pkt. 3.2.2, stk. 4. Jeg beder om underretning om, hvad min henstilling giver anledning til.”

Forvaltningen har ved brev fremsendt med e-mail den 7. april 2011 blandt andet anført følgende:

“Niveauforskellen mellem gang og rum er markeret således, at trappetrinene er tydeligt markeret.”

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager ikke yderligere for så vidt angår dette forhold.

AD RAPPORTENS PUNKT 5.7 HANDICAPTOILET

I den endelige rapport om handicaptilgængelighed i Jobcenter København anførte jeg blandt andet følgende:

“...

Der er ingen skiltning på eller omkring døren til handicaptoiletet.

...

I anledning af konstateringen af den manglende skiltning henstiller jeg til, at en tydelig skiltemarkering bliver etableret i overensstemmelse med anbefalingen i DS 3028:2001. Jeg beder jobcentret om at orientere mig om, hvad min henstilling giver anledning til.”

Forvaltningen har ved brev fremsendt med e-mail den 7. april 2011 blandt andet anført følgende:

”Vedr. skiltningen side 33, så er denne ændret, så den fremstår tydeligere.”

Jeg har noteret mig det oplyste, og foretager ikke yderligere for så vidt angår dette forhold.

AD RAPPORTENS PUNKT 5.9 ADGANG TIL MØDELOKALERNE PÅ 4. SAL

I den endelige rapport om handicaptilgængelighed i Jobcenter København anførte jeg blandt andet følgende:

“Adgangsforholdene til jobcentrets 4. sal, hvor der efter det oplyste foregår samtaler med personer med handicap, kan ikke siges at være tilgængelige for denne persongruppe. En praktisk test foretaget af den kørestolsbruger, som var tilstede under inspektionen viste, at det kun under endog meget stort besvær var muligt at komme frem og tilbage i adgangsvejene mellem de to elevatorer og jobcentrets mødefaciliteter, og at det ikke kunne ske uden hjælp fra andre. Henset til etagens brug og manglende reel tilgængelighed finder jeg de nævnte adgangsforhold for meget beklagelige. Jeg henstiller til jobcentret (om nødvendigt i samarbejde med mediehuset og bygningsejer) at sørge for reel tilgængelighed fra elevatorer og til jobcentrets mødefaciliteter på 4. sal. Jeg beder om underretning om, hvad min henstilling giver anledning til.

Jeg har noteret mig det oplyste om, at jobcentret i visse tilfælde har en praksis for at deltage i møder med handicappede borgere eksempelvis i et handicapcenter i forbindelse med behandlingen af vedkommendes sager. Jeg har noteret mig dette, men bemærker at, reglerne for tilgængelighed foreskriver generelle krav til bygningers tilgængelighed med henblik på at skabe lige muligheder for personer med handicap med hensyn til adgang til bygninger og brug af tilhørende faciliteter mv. Jeg forstår endvidere, at ikke alle møder med personer med handicap afholdes ud af huset, og at det derfor også er forudsat, at jobcentret skal kunne afholde et møde med en handicappet person i jobcentrets lokaler.”

Forvaltningen har ved brev fremsendt med e-mail den 7. april 2011 blandt andet anført følgende:

”Centret holder fortrinsvis sine møder i stueetagen, hvorfor de vanskeligheder, der tidligere har været angående handicapadgangen til mødelokaler på etagerne, er afhjulpet.”

Jeg har noteret mig det anførte om, at jobcentret kan afholde møder med handicappede i jobcentrets lokaler og foretager derfor ikke yderligere for så vidt angår dette forhold.

AD RAPPORTENS PUNKT 5.10.1 UD-INDGANG TIL TRAPPE- OPGANG/GANGAREALET

I den endelig rapport om handicaptilgængelighed i Jobcenter København anførte jeg blandt andet følgende om niveauforskelle på 3. sal:

”Bygningsreglementet fra 2008 pkt. 3.2.2, stk. 2. (BR 1995 kapitel 4.2.2, stk. 2) som gengivet ovenfor, stiller krav om en niveaufri adgang til en etageenhed, og at niveauforskelle skal udlignes med ramper på. Niveauforskellen på 4,5 cm overholder dermed ikke kravet i BR 1995 kapitel 4.2.2, stk. 2 (BR 2008 pkt. 3.2.2, stk. 2).

Jeg henstiller til jobcentret at overveje at etablere en rampe eller på anden måde udligne niveauforskellen. Jeg beder om underretning om, hvad min henstilling giver anledning til.”

Forvaltningen har ved brev fremsendt med e-mail den 7. april 2011 blandt andet anført følgende:

“Der er etableret en rampe, der forbinder de to etager og dermed kompenserer for niveauforskellen.”

Forvaltningen har ikke oplyst om niveauforskellen er markeret i overensstemmelse med dagældende bygningsreglement 2008 pkt. 3.2.2, stk. 2. og gældende bygningsreglement 24.8.2011 pkt. 3.2.2, stk. 1. Jeg går ud fra at dette er tilrettet.

AD RAPPORTENS PUNKT 5.11.1 GANGAREALET/UD-INDGANG TIL TRAPPEOPGANG

I den endelig rapport om handicaptilgængelighed i Jobcenter København anførte jeg blandt andet følgende om niveauforskelle på 2. sal:

”Bygningsreglementet fra 2008 pkt. 3.2.2, stk. 2 (BR 1995 kapitel 4.2.2, stk. 2) som gengivet ovenfor, stiller krav om en niveaufri adgang til en etageenhed, og at niveauforskelle skal udlignes med ramper på. Niveauforskellen på 4,5 cm overholder dermed ikke kravet i BR 1995 kapitel 4.2.2, stk. 2 (BR 2008 pkt. 3.2.2, stk. 2).

Jeg henstiller til jobcentret at overveje at etablere en rampe eller på anden måde udligne niveauforskellen. Jeg beder om underretning om, hvad min henstilling giver anledning til.”

Forvaltningen har ved brev fremsendt med e-mail den 7. april 2011 blandt andet anført følgende:

“Der er etableret en rampe, der forbinder de to etager og dermed kompenserer for niveauforskellen.”

Forvaltningen har ikke oplyst, om niveauforskellen er markeret i overensstemmelse med dagældende bygningsreglement 2008 pkt. 3.2.2, stk. 2, og gældende bygningsreglement 24.8.2011 pkt. 3.2.2, stk. 1. Jeg går ud fra at dette er tilrettet.

AD RAPPORTENS PUNKT 5.12.1 GANGAREALET/ UD-INDGANG TIL TRAPPEOPGANG

I den endelig rapport om handicaptilgængelighed i Jobcenter København anførte jeg blandt andet følgende om 1. sal:

“På denne etage er den indbyggede niveauforskel mellem de to bygninger udjævnet jf. billedet nedenfor. På tidspunktet for inspektionen lå en løs måtte umiddelbart ved niveauforskellen.

Det blev under inspektionen oplyst, at det er sket, at personer ved gennemgang har snublet over udjævningen eller gledet i tæppet.

Jeg henstiller til at jobcentret overvejer at markere udjævningen eksempelvis med en kontrastfarve således at niveauforskellen tydeligt fremstår for forbipasserende.

Jeg henstiller desuden til jobcentret at fjerne den løstliggende måtte eller gøre den skridsikker for at undgå fald, som nu er en nærliggende risiko for synshandicappede og bevægelsehandicappede.

Jeg beder om underretning om, hvad mine henstillinger giver anledning til.”

Forvaltningen har ved brev fremsendt med e-mail den 23. august 2011 blandt andet anført følgende:

”Måtten er fastgjort.”

Forvaltningen har ikke forholdt sig til min henstilling til jobcentret om at overveje at markere udjævningen eksempelvis med kontrastfarve. Jeg er derfor ikke i stand til at vurdere, om forvaltningen har udfoldet tilstrækkelige bestræbelser herpå.

Jeg beder på denne baggrund fortsat om at blive underrettet om, hvad denne henstilling giver anledning til.

AD RAPPORTENS PUNKT 5.11.2 TRAPPEOPGANGEN

I den endelig rapport om handicaptilgængelighed i Jobcenter København anførte jeg blandt andet følgende:

“Trappetrinene (særligt øverste og nederst trin) er ikke markeret i en kontrastfarve, og overholder derved ikke vejledningen til BR 2008 3.2.2, stk. 4 (BR 1995 kapitel 4.2.3 stk. 4.)

Den manglende kontrastfarve kan for svagsynede og personer med synshandicap vanskeliggøre orienteringen ved op og nedstigning. Jeg beder jobcentret oplyse om eventuelle overvejelser om

at sikre trappens brug ved markering af trappetrin med kontrastfarve.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har som bemærkning til min foreløbige rapport om inspektionen oplyst følgende (ved brev af 10. juli 2008):

‘Flere af de forhold som Borgerrådgiveren bemærker, er forhold som skal tages op mellem Københavns Ejendomme og udlejer Dan-ejendomme for Skelbækgade 2-4 samt Sønderboulevard 35.

Jobcenter København, Skelbækgade er involveret i processen omkring bygningsforbedringer og har rettet henvendelse til Københavns Ejendomme vedrørende rapportens bemærkninger om adgangsforholdene med henblik på at involvere Københavns Ejendomme i sagen og redegøre for handicaptilgængeligheden i Jobcenter København, Skelbækgade.

Hvad angår Beredskabsplan/evakuering er Jobcenter København, Skelbækgade i færd med at få rettet beredskabsplanen sammen med Københavns Brandvæsen, som har udarbejdet beredskabsplanen. Det forventes gennemført inden udgangen af august 2008.

Der er aftalt årlige gennemgange af Jobcenter København, Skelbækgades lokaler, hvor udlejers arkitekt forestår arbejdet. I forbindelse med det forstående gennemsyn vil de mangler, som fremgår af Borgerrådgiverens rapport blive påpeget. Gennemsynet forventes gennemført inden udgangen af august.’”

Jeg har ikke – ud over de her anførte mere generelle bemærkninger – modtaget oplysninger om eventuelle overvejelser om at sikre trappens brug ved markering af trappetrin med kontrastfarve, hvorfor jeg fortsat beder forvaltningen oplyse mig herom.

3. JOBCENTER KØBENHAVN NYROPSGADE

AD RAPPORTENS PUNKT 6.2 HANDICAPPARKERING

I den endelige rapport om handicaptilgængelighed i Jobcenter København anførte jeg blandt andet følgende:

“Særlige handicapparkeringspladser er ikke tilknyttet jobcentret. Jobcentret oplyste, at der var ansøgt om etablering af to pladser, og at jobcentret afventede et svar på ansøgningen.

Jobcenter København, Nyropsgade meddelte mig skriftligt den 13. juni 2007, at en handicap-parkeringsplads nu er etableret. Handicappladsens mål og placering fremgår ikke af henvendelsen.

Jeg beder derfor jobcentret om en nærmere orientering om placering og mål for den bevilgede handicapplads. Jeg beder også om underretning om svaret på ansøgningen, eftersom jeg under inspektionen blev oplyst om, at jobcentret havde ansøgt om etableringen af to handicapparkeringspladser.

Jeg bemærker endvidere, at det af BR 2008 2.6.2, stk. 3, fremgår, at det skal sikres at, at det fornødne antal handicapparkeringspladser effektivt er til rådighed, hvilket indebærer, at antallet af pladser må afpasses efter behovet. BR 2008 2.6.2, stk. 3, finder som ovennævnt ikke direkte anvendelse. BR 1995 Kapitel 2A 2.3, stk. 3, stiller tilsvarende krav. Det følger endvidere, at pladserne har en placering på området, som er hensigtsmæssigt for brugerne jf. Statens Byggeforskningsinstitut anbefaling om en ideel afstand af højst 30 meter fra indgangen.”

Borgerrådgiveren har den 14. november 2008 modtaget forvaltningens bemærkninger ved brev (udateret), hvor forvaltningen blandt andet har anført følgende:

”Det kan meddeles, at handicapparkeringen aktuelt er blevet udvidet til 2 pladser, og at disse er placeret i overensstemmelse med Byggeforskningsinstitutets anbefalinger om en ideel afstand af højst 30 meter fra indgangen. Længde og bredde af den samlede handicapparkering er herefter 12*2 meter.”

Statens Byggeforskningsinstitut anbefaler en bredde på 3,5 meter. Jeg henviser til redegørelsen for bedømmelsesgrundlaget i forhold til handicapparkeringspladser i den endelige rapport under punkt 5.3, side 18.

Ud over at gøre opmærksom herpå, foretager jeg ikke yderligere for så vidt angår dette forhold.

AD RAPPORTENS PUNKT 6.3 INDGANGSPARTIET VED NYROPSGADE 41 A

I den endelige rapport om handicaptilgængelighed i Jobcenter København anførte jeg blandt andet følgende:

“Jobcentret har to borgerindgange. En automatisk svingdør ved Nyropsgade nr. 41 A og en indgang med dobbeltdør ved nr. 43. Det blev oplyst, at indgangen ved nr. 43 kan benyttes som indgang ved aftalte møder.

Indgangen ved nr. 41 udgør borgerhovedindgangen. Foran den automatiske svingdør ved hovedindgangen er der en niveauforskel opmålt til op til 3,5 cm, som adskiller en brostensbelægning ud mod fortovet og en flisebelægning mod svingdøren.

Niveauforskellen er ikke i sig selv markeret.

Følgende fremgår bl.a. af BR 2008 pkt. 3.2.1 stk. 2:

”Ved alle yderdøre skal der være niveaufri adgang til enheder og til eventuelle elevatorer i bygningens stueetage (adgangsetage). Eventuelle niveauforskelle skal reguleres i adgangsarealet uden for bygningen. Der kan anvendes ramper. Uden for yderdøre skal der være et vandret, fast og plant areal på 1,5 m x 1,5 m målt fra dørens hængselside. Hvor døren åbner udad, skal der være yderligere 0,2 m langs bygningsfacaden. Arealet uden for yderdøre skal være i samme niveau som det indvendige gulv. Arealet ud for yderdøre skal markeres taktilt eller ved anden farve end den omkringliggende belægning”.

BR 1995 kapitel 4.2.1, stk. 2, stiller tilsvarende krav til en niveaufri adgang ved indgangsdøre.

Den opmålte niveauforskel på 3,5 cm opfylder derved ikke BR 1995 kapitel 4.2.1, stk. 2, for så vidt angår niveaufri adgang

Det er min opfattelse, at niveauforskellen udgør en faldrisiko, og at denne er forøget for personer med eksempelvis nedsat synsevne eller på anden vis nedsat orienteringsevne. Jeg henstiller til jobcentret om at foranstalte en udjævning af niveauforskellen jf. BR 1995 kapitel 4.2.1, stk. 2. Jeg beder om underretning om, hvad min henstilling giver anledning til.

Adgangsvejen umiddelbart op til hovedindgangspartiet er belagt med brosten jf. billedet ovenfor.

Det fremgår blandt andet af DS:3028 pkt. 4.2.3, at belægningen på adgangsveje, ramper, trapper skal være jævn, fast og skridhæmmende, og gangarealer skal være plane. Selvom DS:3208:2001 har vejledende karakter, bør standardens anbefalinger følges for at sikre tilgængelighed for flest mulige.

Brostensplanlægningen fremstår ujævn, og belægningens karakter gør at denne ikke er skridsikker, når belægningen bliver regnvåd.

Brostensbelægningen opfylder dermed ikke anbefalingen i DS:3028: pkt. 4.2.3, hvilket jeg finder uheldigt. Jeg beder jobcentret om at overveje at ændre belægningen jf. anbefalingen i DS:3028:2001 pkt. 4.2.3.

...

Indenfor til højre er opsat en lift til kørestole og lignende.

Liften anvendes ved, at kørestolsbrugeren kører op på liften fra siden. Kørestolsbrugeren skal på liftpladen foretage en 90 grader vending for at forlade liften efter endt opstigning.

Det fremgår blandt andet af anbefalingen i DS 3028:2001 pkt. 4.4.10., at trappelifte skal have rækværk og en bredde på mindst 0,8 m og en længde på mindst 1,20 m. Løftekapaciteten skal være mindst 300 kg. Adgangen til trappeliften skal have en fri bredde på mindst 0,8 m. Foran trappeliftens begyndelse og afslutning skal der være et vandret areal på mindst 1,5 x 1,5 m. Trappeliften skal kunne betjenes ved et let, vedvarende tryk på en betjeningsknap. Knappen skal sidde i en højde på 0,9-1.2 m over trappeliftens bundplade og mindst 0,5 m fra hjørne.

Liftpladen blev målt til 1,05 m i længden og 0,84 m i bredden. Vendearealet op til svingdøren blev målt til 1,1 meter.

Liftpladen opfylder ikke anbefalingen i DS 3028:2001 pkt. 4.4.10 for så vidt angår liftpladens længde. Lift-pladen har derfor et omfang, som gør det vanskeligt at foretage den nødvendige vending af kørestolen på selve liftpladen. Jeg finder på den baggrund liftpladen og vendepladsens størrelse beklagelig.

Manøvrepladsen mellem trappe, lift og svingdør er snæver og opfylder ikke standardens anbefaling om et vende-areal på mindst 1,5 x 1,5 m. Selvom DS 3028:2001 alene har karakter af en anbefaling, bør standarden følges for at skabe tilgængelighed for flest mulige.

Det blev under inspektionen oplyst, at jobcentret selv vurderede, at liftens driftskvalitet var tvivlsom, og at man tilkendegav, at man ville drøfte dette med leverandøren herunder afsøge muligheden for montering af en større liftplade. Jeg foretager derfor ikke andet end at påpege ovenstående, men jeg beder om underretning om, hvad jobcentrets påtænkte initiativ har givet anledning til.

Jeg noterede mig endvidere, at der ikke til liftens var ophængt en betjeningsvejledning enten på betjeningsinstrumentet eller ophængt på vægen. Det blev i den forbindelse oplyst, at betjeningen af liftens bliver foretaget af jobcentrets personale.

Regelsættet, herunder bygningsreglementerne og anbefalingerne i DS 3028:2001, har bl.a. til formål at sikre, at personer med handicap så vidt muligt kan være selvhjulpne herunder ved henvendelse til offentlige myndigheder og i brugen af disse faciliteter. Jeg henstiller derfor til jobcentret om at træffe foranstaltninger, der gør handicappede besøgende bedre i stand til at betjene liftens, f.eks. ved at ophænge en betjeningsvejledning. Jeg beder om underretning om, hvad min henstilling giver anledning til.”

Borgerrådgiveren har den 14. november 2008 modtaget følgende bemærkninger fra forvaltningen:

”Vedr. niveauforskellen udfor borgerindgangen har jobcentret anmodet Københavns Ejendomme om, at dette må blive medtaget for udjævning i det projekt, der er igangsat omkring indgangspartiet i Nyropsgade 43, for udførelse i 2008/2009. Det forventes at løsningen bliver fjernelse af brosten og niveau udjævning med asfalt i stedet.

Vedrørende bemærkninger om lift til kørestole m.m. i borgermodtagelsen skal følgende oplyses.

Driftskvaliteten af liftens må betegnes som acceptabel.

Det er ved henvendelse til leverandøren oplyst, at der ikke kan monteres en støtte liftplade, men at hele enheden skal udskiftes, hvis der ønskes en større plade.

Der er nu opsat en betjeningsvejledning ved liftens.”

Forvaltningen har ved brev fremsendt med e-mail den 7. april 2011 suppleret med følgende bemærkninger:

”Vedr. niveauforskellen udfor indgangen har centret i forbindelse med ombygningen fået lavet en udjævning af niveauforskellen. Brostenene er fjernet og erstattet af udjævning med asfalt.”

Jeg foretager ikke yderligere for så vidt angår niveauforskel, belægning og betjeningsvejledning.

AD RAPPORTENS PUNKT 6.8 GANGAREAL

I den endelige rapport om handicaptilgængelighed i Jobcenter København anførte jeg blandt andet følgende:

”Gangarealet i jobcentrets højre side fører til den bageste drikkepost, handicaptolietet og et mødelokale, som efter det oplyste kan anvendes som en særlig mødefacilitet til personer med handicap.

Det følger af DS 3028:2001 pkt. 4.2.5, at det bl.a. anbefales, at gange forsynes med belysning og kontrastfarver, der er retningsorienterende (virker som en ledelinje). Af

Tilgængelighed i detaljen, pkt. 3.2.4.6, hæfte 3 1999 udarbejdet af Dansk Blindesamfund uddybes standardens anbefalinger. Dansk Blidesamfund forklarer om baggrunden for anbefalingen, at synshandicappede generelt har problemer med både smalle og brede gange. I de smalle gange vil blinde med hvid stok eller førerhund ofte kolliderer med andre. I meget brede gange kan synshandicappede let miste orienteringen.

Det følger videre af Dansk Blindesamfunds bemærkninger, at en håndliste langs siden på en gang vil hjælpe synshandicappede med orienteringen, idet den kan fungere som ledelinje jf. pkt. 3.2.4.6 Tilgængelighed i detaljen hæfte 3, 1999.

Gangarealet, som kun er oplyst af lysspots fra loftet, fremstår dunkelt. Gangarealet har ikke en håndliste eller områder med klare kontrastfarve for eksempel på væg eller gulv.

Kombinationen af den nuværende lyssætning og fravær af håndliste og kontrastfarvemarkeringer kan efter min vurdering have betydning for orienteringsmulighederne for personer med synshandicap eller nedsat synsfunktion, som derved kan have vanskeligheder ved at orientere sig mod det særlige mødelokale samt til handicaptoiletet bagest i jobcentret. Jeg henstiller til, at jobcentret overvejer om belysningsstyrke og orienteringsmuligheder er tilstrækkelige. Jeg beder om underretning om hvad min henstilling giver anledning til."

Borgerrådgiveren har den 14. november 2008 modtaget følgende bemærkninger fra forvaltningen:

"Til bemærkningerne om den nuværende lyssætning skal det oplyses, at der efterfølgende er etableret yderligere belysning i gangarealet der viser ned til handicap toilet og det særlige mødelokale."

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager ikke yderligere vedrørende dette forhold.

AD RAPPORTENS PUNKT 6.9 HANDICAPTOILET

I den endelige rapport om handicaptilgængelighed i Jobcenter København anførte jeg blandt andet følgende:

"Det fremgår blandt andet af anbefalingen i DS:3028:2001 pkt. 4.4.12, at døre skal være lette at betjene. Toiletdørens bredde sammenholdt med det manglende tilbagetrækshåndtag gør det efter min opfattelse vanskeligt for eksempelvis personer i kørestol selv at betjene toiletdøren ved ud- og indgang. Selvom anbefalingerne i DS:3028:2001 alene har vejledende karakter, bør standarden følges for at sikre tilgængelighed for flest mulige. Jeg finder den nuværende dørbetjeningsmulighed utilstrækkelig. Jeg henstiller til, at jobcentret i overensstemmelse med DS:3028:2001 pkt. 4.4.12 monterer et tilbagetrækshåndtag, og at jobcentret i den forbindelse er opmærksom på anbefalingerne i DS:3028:2001 pkt. 4.3.4.4. Jeg beder om underretning, om hvad min henstilling giver anledning til."

Borgerrådgiveren har den 14. november 2008 modtaget følgende bemærkninger fra forvaltningen:

"Det skal nævnes, at der nu er etableret et tilbagetrækningshåndtag på toiletdøren."

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager ikke yderligere vedrørende dette forhold.

AD RAPPORTENS PUNKT 6.10 INDGAGSPARTIET NR. 43

I den endelige rapport om handicaptilgængelighed i Jobcenter København anførte jeg blandt andet følgende:

"Indgangspartiet er delvist aflåst og bruges kun efter aftale.

Indenfor er installeret en lift til passage af tre trappetrin. En sidedør af glas med direkte adgang til liften kan selvstændigt åbnes. Indgangsdøren måler 68 cm i bredden.

Det er meningen, at jobcentrets personale skal betjene liften, og indgang er kun mulig efter aftale. Liften benyttes ved indkørsel forfra, og liften forlades efter endt opstigning fra samme position på liftpladen. Liftens maksimum belastning er angivet til 225 kg.

Det fremgår blandt andet af anbefalingen i DS 3028:2001 pkt. 4.4.10., at trappelifte skal have rækværk og en bredde på mindst 0,8 m og en længde på mindst 1,20 m. Løftekapaciteten skal være mindst 300 kg. Adgangen til trappeliften skal have en fri bredde på mindst 0,8 m. Foran trappeliftens begyndelse og afslutning skal der være et vandret areal på mindst 1,5 x 1,5 m. Trappeliften skal kunne betjenes ved et let, vedvarende tryk på en betjeningsknap. Knappen skal sidde i en højde på 0,9-1.2 m over trappeliftens bundplade og mindst 0,5 m fra hjørne.

Liftpladens størrelse, som fremstod identisk med liftpladen ved indgangspartiet i nr. 41A, opfylder ikke anbefalingen i DS 3028: 2001 pkt. 4.4.10. På baggrund af liftpladens indretning og placering har jeg ingen bemærkninger til manøvfriheden foran liften, og jeg har ikke yderligere bemærkninger for så vidt angår liftpladens placering.

Det blev ikke oplyst, om jobcentret havde gjort sig tilsvarende overvejelser vedrørende driftsfunktionen af denne liftenhed som ved liftenheden ved nr. 41A. I forlængelse af mine bemærkninger til liften i nr. 41A, beder jeg jobcentret oplyse om eventuelle overvejelser eller planer om udskiftning af liftpladen ved nr. 43.”

Borgerrådgiveren har den 14. november 2008 modtaget følgende bemærkninger fra forvaltningen:

”Det bemærkes, at der er iværksat projekt omkring ændring af hele indgangspartiet til nr. 43. Der vil i forbindelse med dette projekts gennemførelse blive taget højde for handicaptilgængeligheden ved liften herunder liftpladens dimensioner i indgangspartiet,…”

Forvaltningen har ved brev fremsendt med e-mail den 7. april 2011 suppleret med følgende oplysninger:

”Forvaltningen har gennemført en total istandsættelse af indgangen til nr. 43, således at indgangen er blevet betydelig mere tilgængelig. I den forbindelse er liften fjernet og erstattet af en elevator, der forbinder stuen og 1. sal. Ligeledes er dørene erstattet af automatiske døre.”

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager ikke yderligere vedrørende dette forhold.

4. JOBCENTER KØBENHAVN MUSVÅGEVEJ

AD RAPPORTENS PUNKT 7.3.2 RAMPE TIL JOBCENTRET

I den endelige rapport om handicaptilgængelighed i Jobcenter København anførte jeg blandt andet følgende:

“En rampe fører op til en bagindgang til jobcentret, hvorfra der er adgang til en af jobcentrets elevatorer jf. afsnit 5.7.1.

Af BR 2008 pkt. 3.2.2, stk. 2, fremgår bl.a. følgende om udførelse af ramper:

”Ramper må ikke udføres med en større hældning end 1:20 (50 mm pr. m) [hvilket svarer til en hældningsprocent på 5 %, min tilføjelse], og der skal være en vandret plads på mindst 1,3 m x 1,3 m for hver ende af rampen. Ramper, der udligner højdeforskelle på mere end 0,6 m, skal desuden forsynes med vandret repos for hver 0,6 m stigning.”

Ramper skal endvidere forsynes med værn og håndlister.

Af BR 2008 pkt. 3.2.3, stk. 1, fremgår blandt andet følgende vedrørende etablering af værn og håndlister:

”Gange, trapper og ramper i fælles udgangsveje..., udvendige trapper samt andre hævede opholdsarealer skal under hensyn til bygningens anvendelse sikres med værn og forsynes med håndlister. Håndlister skal være nemme at gribe om og holde fast i”.

Af vejledningen til bestemmelsen fremgår blandt andet, at håndlister bør føres ubrudt forbi repos og afsluttes vandret.

BR 1995 indeholder tilsvarende regler.

I DS 3028:2001 er kravet til rampens hældningsprocent skærpet. Standarden anbefaler for udvendige ramper en maksimal hældningsprocent på 2,5 % baseret på forholdet 1:40 (25 mm niveauforskel pr. meter jf. DS 3028:2001 pkt. 4.3.1.

Rampen stejlehed betyder, at rampen ikke opfylder 5 % hældningskrav som anført i BR 2008 pkt. 3.2.2, stk. 2 (1995 kapitel 4.2.2 stk. 4). Rampen mangler endvidere et værn til afskærmning jf. BR 2008 3.2.3, stk. 1 (BR 1995 kapitel 4.2.2, stk. 5).

Jeg finder rampens stigning og manglende afskærmning uheldig.

Jeg må dog konstatere, at det er muligt for besøgende at skaffe sig adgang til rampen, hvilket udgør en sikkerhedsrisiko.

Set i lyset af reposens højde og rampens stejlehed henstiller jeg til jobcentret om at overveje enten opsætningen af en afskærmning i overensstemmelse BR 2008 pkt. 3.2.3, stk. 1, til hindring af faldulykker eller så vidt muligt at sikre rampen imod uvedkommendes brug. Jeg beder om, en orientering om hvad min henstilling giver anledning til.”

Forvaltningen har ved brev fremsendt med e-mail den 7. april 2011 blandt andet anført følgende:

”Rampen er afskærmet, jf. henstillingen i Borgerrådgiverens rapport s. 53.”

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager ikke yderligere vedrørende dette forhold.

AD RAPPORTENS PUNKT 7.5.4 VENTEFACILITETER

I den endelig rapport om handicapilgængelighed i Jobcenter København anførte jeg blandt andet følgende:

”Der findes ikke stole med armlæn i jobcentrets modtagelsesafsnit.

Det er min vurdering, at de nuværende siddefaciliteter derved ikke tager et tilstrækkeligt hensyn til personer med armhandicap eller lignende, som i en siddende hvileposition kan have brug for et armlæn som støtte. Jeg henstiller til, at jobcentret på baggrund af ovennævnte hensyn overvejer, om de nuværende siddefaciliteter skal suppleres. Jeg beder om underretning om, hvad min henstilling giver anledning til.”

Forvaltningen har ved brev fremsendt med e-mail den 7. april 2011 blandt andet anført følgende:

”Vente faciliteterne i modtagelsen er udvidet, og i den forbindelse er der nu stole med armlæn.”

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager ikke yderligere vedrørende dette forhold.

AD RAPPORTENS PUNKT 7.6 HANDICAPTOILET

I den endelig rapport om handicapilgængelighed i Jobcenter København anførte jeg blandt andet følgende:

”Handicaptollet ligger i jobcentrets stueetage. Handicaptollet er markeret med et mindre handicapskilt til højre for døren i gangarealet. Der er et mindre ”forrum” af en størrelse på ca. 2 kvadratmeter inden indgangen til selve handicaptollet på venstre hånd.

Toiletrumets størrelse blev ikke opmålt i forbindelse med inspektionen. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har efterfølgende oplyst, at afstanden fra døren til toiletet er 160 cm og rummets bredde er 180 cm. Toiletsoklen er 40 cm opmålt fra gulvet til toiletsædets overkant. Der er en støttebøjle monteret til højre for toiletet.

Etableringen af handicaptollet opfylder BR 1995 kapitel 4.4.1, som stiller krav om etableringen af et handicaptollet. Til bestemmelsen er angivet en række anbefalinger til toiletets indretning, som ved ikrafttræden af BR 2008 er gjort til bindende krav. Som nævnt ovenfor var BR 2008 ikke trådt i kraft ved etableringen af Jobcenter København. Det fremgår blandt andet af BR 1995 kapitel 4.4.1, at det anbefales, at et frit manøvreareal med en diameter på 1,5 m foran wc'et, at toiletsæde skal placeres i en højde på 48 cm, og at der skal være opklappelige armstøtter i højde 0,8 m på begge sider af wc'et.

Handicaptollets størrelse giver mig ikke anledning til bemærkninger ud over at toiletsædets højde og den manglende støttebøjle ikke opfylder vejledningen til BR 1995 kapitel 4.4.1 (BR 2008).

Selvom etableringen af støttebøjler ikke er et udtrykkeligt krav efter BR 1995 kapitel 4.4.1, er det min opfattelse, at den manglende støttebøjle ved toiletets ene side kan betyde, at det for nogle personer i kørestol kan være vanskeligt at benytte toiletet. Jeg finder dette uheldigt og henstiller til, at jobcentret monterer en støttebøjle i overensstemmelse med anvisningerne i BR 1995 kapitel 4.4.1. Jeg beder om underretning om, hvad min henstilling giver anledning til.”

Forvaltningen har ved brev af 23. august 2011 blandt andet anført følgende:

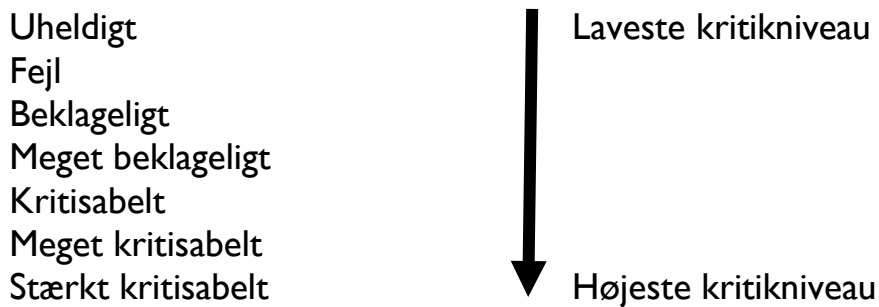
”Den anden støttebøjle er endnu ikke monteret. En håndværker er sat på sagen, og bøjlen vil være sat op inden for 2 måneder.”

Jeg finder det kritisabelt, at der skulle forløbe mere end fire år, fra jeg på inspektionstidspunktet konstaterede og påtalte den manglende støttebøjle, til den blev monteret.

Jeg foretager ikke yderligere vedrørende dette forhold.

BILAG

BORGERRÅDGIVERENS KRITIKSKALA

Kritikskalaen spænder fra konstatering af forhold, der ikke er, som de bør være, uden at nogen konkret bebrejdes herfor (uheldigt) over kritik af forhold, der er mere eller mindre almindeligt forekommende i offentlig forvaltning, men ikke bør forekomme og til kritik af helt utilstedelige og uacceptable forhold (stærkt kritisabelt). Konstatninger, af at noget er uheldigt, registreres ikke som en egentlig kritik i Borgerrådgiverens statistik.

Det bemærkes, at Borgerrådgiveren ud over ovennævnte kritikskala naturligvis supplerende kan uddybe og kvalificere sin kritik i almindeligt sprog.

RETSKILDER OG ØVRIGT BEDØMMELSESGRUNDLAG

Byggeloven (lov nr. 452 af 24. juni 1998 med senere ændringer)

Bygningsreglementet 1995

Bygningsreglementet 2008

Bygningsreglementet af 24. august 2011

FN's standardregler om lige muligheder for handicappede

Dansk Standard DS 3028:2001.

Tilgængelighed i detaljen, 1999 udarbejdet af Dansk Blindesamfund

HANDICAP TILGÆNGELIGHED I JOBCENTER KØBENHAVN

OPFØLGNINGSRAPPORT

Redaktion

Borgerrådgiveren

Kontakt

Københavns Kommune
Vester Voldgade 2A
1552 København V

Foto

Borgerrådgiveren

Tryk

Oplag

ISBN

Udgiver

Borgerrådgiveren

KØBENHAVNS KOMMUNE

Borgerrådgiveren

Vester Voldgade 2A

1552 København V

Telefon: 33 66 14 00

Telefax: 33 66 13 90

E-mail: borgerraadgiveren@kk.dk

www.borgerraadgiver.kk.dk